

Ekonomiutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om elektronisk fakturering hos upphandlande enheter och näringsidkare

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lag om elektronisk fakturering hos upphandlande enheter och näringsidkare (RP 256/2018 rd): Ärendet har remitterats till ekonomiutskottet för betänkande

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Eeva Lantto, finansministeriet
- ledande expert Olli-Pekka Rissanen, finansministeriet
- specialsakkunnig Jonna Törnroos, finansministeriet
- regeringsråd Liisa Huhtala, arbets- och näringsministeriet
- överinspektör Suvi Kamunen, Enheten för utredning av grå ekonomi
- direktör Janne Marttinen, Enheten för utredning av grå ekonomi
- betalningsrörelsechef Keijo Kettunen, Statskontoret
- ekonomidirektör Kirsi Koivusaari, Hansel Ab
- expert Hannu Ylänen, Finlands näringsliv rf
- utvecklingschef Pirjo Ilola, Finanssiala ry
- ekonomisk expert Petri Malinen, Företagarna i Finland rf.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Finlands Kommunförbund.

PROPOSITIONEN

I propositionen föreslås det att det stiftas en lag om elektronisk fakturering hos upphandlande enheter och näringsidkare. Lagen är ny och genom den genomförs på det nationella planet Europaparlamentets och rådets direktiv om elektronisk fakturering vid offentlig upphandling.

I enlighet med vad som förutsätts i direktivet åläggs i den föreslagna lagen de upphandlande enheterna att vid offentliga upphandlingar ta emot och behandla elektroniska fakturor som överensstämmer med den nya europeiska standarden för elektronisk fakturering. I lagen föreslås dessut-

Betänkande EkUB 30/2018 rd

om bestämmelser som är oberoende av direktivet och som gäller den upphandlande enhetens och näringsidkarens rätt att få fakturor av en annan upphandlande enhet eller näringsidkare i form av elektronisk faktura som överensstämmer med europeisk standard.

Lagen ska inte tillämpas om användningen av elektronisk faktura kan röja sekretessbelagda uppgifter eller äventyra statens centrala säkerhetsintressen.

Syftet med den föreslagna lagen är att effektivisera både den offentliga och den privata sektorns ekonomiförvaltning genom att skapa ramar för automatiserad hantering av fakturor.

Den föreslagna lagen gäller inte fakturering av privata fysiska personer.

Lagen föreslås träda i kraft den 1 april 2019.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Bakgrund till den föreslagna regleringen och huvudsakligt innehåll. Med propositionen genomförs Europaparlamentets och rådets direktiv 2014/55/EU om elektronisk fakturering vid offentlig upphandling. De upphandlande enheterna åläggs att vid offentliga upphandlingar ta emot och behandla elektroniska fakturor vid upphandlingar som omfattas av upphandlingslagen. Lagen ska emellertid inte tillämpas om användningen av elektronisk faktura kan röja sekretessbelagda uppgifter eller äventyra statens centrala säkerhetsintressen.

Tanken bakom propositionen är att främja digitaliseringen i offentliga upphandlingar och att påskynda digitaliseringen också i privat sektor genom att skapa en sporrande referensram i författningshänseende.

Den nationella regleringen. Direktivet ger medlemsstaterna en möjlighet att ställa mer långt gående krav än direktivet på införande av elektroniska fakturor. I propositionen föreslås det att möjligheten ska utnyttjas så att skyldigheten att ta emot och behandla e-fakturor också ska gälla upphandlingar vars värde överstiger inte bara EU-tröskelvärdet utan också det nationella tröskelvärdet. Ekonomiutskottet ser detta som en lyckad nationell lösning och konstaterar samtidigt att det i denna fas är motiverat att lämna den småskaliga upphandlingen utanför lagens tillämpningsområde.

Åtgärder. Brister i innehållet i fakturor och kompatibilitetsproblem är element som har visat sig orsaka problem vid elektronisk fakturering. När betalarens och betalningsmottagarens information inte har mötts, har betalningarna försenats eller fastnat helt. Ekonomiutskottet gör den bedömningen att en gemensam standard eliminerar de här problemen. Utskottet ställer sig bakom den föreslagna lösningen där föreskrifter om kvitton inte inkluderats i den föreslagna regleringen. Trots att det är sannolikt att regleringen av kvittotrafiken kommer att vara ett viktigt incitament vid digitaliseringen av företagets verksamhet, skulle den kräva en bredare beredning och mer ingående konsekvensbedömningar av riktlinjerna för ekonomiförvaltnings och upphandling.

Betänkande EkUB 30/2018 rd

Konsekvenser. Sakkunniga som utskottet har hört har väckt frågan om små aktörers möjligheter att anpassa sina system till lagstiftningens krav. Enligt vad utskottet har fått veta finns det allt fler tjänster som lämpar sig också för mikroföretag. Utskottets tillstyrkande ståndpunkt beror delvis på att det bibringats uppfattningen att digitaliseringen av processer torde ge uttryckligen små företag effektivitetsvinster, eftersom de sannolikt inte kan räkna med några betydande skalfördelar i sin förvaltning av att t.ex. lägga ut behandlingen av pappersräkningar. Ekonomiutskottet betonar vikten av att de nya bestämmelsernas konsekvenser följs och att slutsatser därefter dras om huruvida tillämpningsområdet eller bestämmelsernas indispositivitet behöver justeras.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Ekonomiutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslaget i proposition RP 256/2018 rd utan ändringar.

Helsingfors 31.1.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Martti Mölsä blå
vice ordförande Harri Jaskari saml
medlem Hannu Hoskonen cent
medlem Laura Huhtasaari saf
medlem Lauri Ihalainen sd
medlem Katri Kulmuni cent
medlem Eero Lehti saml
medlem Markus Lohi cent
medlem Arto Pirttilahti cent
medlem Hanna Sarkkinen vänst
medlem Ville Skinnari sd
medlem Joakim Strand sv.

Sekreterare var

utskottsråd Teija Miller.